

עטרת שרוב

עלון שבועי שיע"י מוסדות קאמרגא בארה"ק – בנושאים כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
רה" ארזי הבירה 48 ירושלים

פרשת וילך – יום הקדוש – האזינו

עטרת ראשנו

דברי תורה מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

בס"ד, עש"ק פרשת וילך
ד' תשרי תשפ"ב – שנה י"ג גליון תקע"ז

זמני הדלקת הנרות ומוצ"ש

ירושלים	6:16	7:27	8:07
בני ברק	6:31	7:29	8:04
ניו יורק	6:54	8:10	8:22
מונטריאל	6:56	8:12	8:24

נא לשמור על קדושת הגליון

וַיִּלְךְ מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֶל כָּל יִשְׂרָאֵל. וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם בֵּן מִצָּה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה אֲנֹכִי הַיּוֹם לֹא אוֹכֵל עוֹד לִצְאֹת וְלָבוֹא וְהוֹי"ה אֲמַר אֲלֵי לֹא תַעֲבֹר אֶת הַיַּרְדֵּן הַזֶּה. הוֹי"ה אֲלֵהֶיךָ הוּא עֵבֶר לַפְּנִיךָ וְגו'. וַתִּתְּנֵם הוֹי"ה לַפְּנִיכֶם וְעִשְׂתֶּם לָהֶם כְּכָל הַמִּצְוָה אֲשֶׁר צִוִּיתִי אֲתֶכֶם (לא א-ה)

לא יהיה בנו צדיקים גמורים, אשר נשמותיהם קרושות ומהורות, שיש להם כח לעלות עד מקום אימא, וע"י תעלה המלכות, כנו בתיוקנים כי ישראל נקראים גרפין דשכינתא, להעלותה למעלה, ולמעם זה הגלות מתעכב ומתארך, כי אין בנו מי שיוכל לעלות במדרגה הזו, כי אם יהיה בינינו מי שיוכל לעלות שם נשמתו, היה מעלה גם את המלכות, והיה הווג נעשה כתיקונו, והיתה מתמרת קץ הגאולה. אך עתה בזמנינו בעו"ה אין יכולת לעשות זווג כתיקונו למעלה, ולסיבה זו הקץ מתארך, וכמעט רוב הרעות והצרות הבאות על האדם באות לסיבה זו עי"ש.

לייחד קודשא ב"ה ושכינתיה

וגם מרמזו הדברים האלה ליחוד קודשא ב"ה ושכינתיה, כי דיבור הוא במלכות (וזה"ק ח"ג רכו:), והאלה עה"א בנ"ה שם מ"ה בחינת ז"א, היינו שהוהיר אותם שיעשו הכול לשם יחוד קודשא ב"ה ושכינתיה. ואז הו"ה אלהיך הוא עבר לפניך שהיחוד של קוב"ה ושכינתיה בחינת הו"ה אלהיך הוא עבר לפניך, ועי"ז הוא ישמיד את הגוים האלה מלפניך.

שובה ישראל

דהנה עכשיו אנו עומדים בשבת שובה, שהוא הזמן שצריך האדם לתקן ולעשות תשובה על כל מעשיו, וממה שגרם לפירוד השכינה וירידתה בגלות בעולם הבריאה, וכמו שאנו קוראים בהפמרה 'שובה ישראל עד ה' אלהיך' (הושע י ד ב), שהכתוב הזה מזהיר על התשובה שהיא תשו"ב ה', וכמו כן 'שובה' הוא שו"ב ה', שמרמזו לה' תתאה שבשם, שישוב האדם ויתקן מה שפגם בה' תתאה שבשם, בכדי לחבר ה' תתאה לג' אותיות יה"ו שיהיה השם והיחוד שלם, ועי"ז נוכח ביום הכיפורים לעלות את המלכות עד הבינה (שער הכוונות דרושי יו"ב כ ד"א), ע"י תשובה עילאה שהיא כבינה (וה"ג קכב).

הקב"ה יעזור שנוכה לתקן מעשינו בתשובה עילאה, ולעשות הכול לשם יחוד קודשא ב"ה ושכינתיה, ועי"ז נוכח לחותם חיים, ולגאולה השלימה בב"א.

רעוא דרעיון תשע"ט לפ"ק

כוונת קריאת שמע דרוש ו' וז"ל: והנה הכתוב אומר 'תנו עוז לאלהים על ישראל גאות' (תהלים סח לה) פ' כביכול השי"ת צריך עזר וסיוע וכח מן מעשה ישראל התחתונים, והנה המלכות נקרא סוכת דוד הנפלה, כי בעונותינו נפלה ע"י מעשינו הרעים, וכן כאשר רוצה לעלות צריך שיהיה ע"י זכויותינו ומעשינו הטובים, כי עונותינו מפילים אותה כביכול, וזכויותנו מעלים אותה עי"ש.

בקים המצות מתקנים המלכות

לפי כל זה יש לפרש וילך משה היינו וילך בנ"ה שם אדנ"י עה"ב, מש"ה הוא אותיות ש"ם ה', היינו שמושה רבינו לימד והזהיר את בני ישראל הנכנסים לארץ ישראל שהוא בחינת רחל, שמתחילה יתקנו ויעלו את המלכות הנקראת רחל, מבחינת אדנ"י שהוא בעולם הבריאה, לבחינת שם ה' אחרונה של הו"ה שהוא באצילות, כי ע"י זכויותינו ומעשינו הטובים, אנו מעלים אותה לעולם האצילות, והוה שהזהיר ולימד משה רבינו לפני מותו את בני ישראל שיקיימו ככל המצוה אשר צויתו אתכם היינו כמו שאיתא בשער המצות (הקדמה) שע"י קיום מצוות עשה גורם זווג זו"ן, הנקראים שתי אותיות ו"ה של הו"ה, ושל מצו"ה, כי מ"ן הם חילוף י"ה, ונשארו בו שתי אותיות ו"ה מפורשות, ואז ו"ה עם זכרי בגי' רמ"ח מצוות עשה.

קיום המצות תלוי בעליית השכינה

ולזה כתוב בלשון וילך, שמושה רבינו לימד את בני ישראל שכל הליכותיו של אדם במצוות ומעשים טובים, צריך לכוון לתקן ולעלות את השכינה, ועי"ז ילך מדרגה לדרגה עד עולם האצילות, כי כל הליכותיו ועליותיו של האדם במצוות ומעשים טובים, תלוי בעליית השכינה שמעלה האדם.

עליית המלכות לבניה העליונה

ועוד אמר הכתוב וידבר את הדברים האלה היינו א"ת רומז לתורה ותפלה הכלולים מאל"ף ועד ת"ו. והשני ההי"ן דתיבת ה'דברים האלה רומזים ליחוד ה"א תת"ה לה"א עילאה, היינו שצריך לעלות המלכות עד בינה עילאה, וכמו שאיתא בשער הכוונות (דרושי כוונת קריאת שמע דרוש ו' וז"ל: וא"כ עתה א"א לה לעלות המלכות עד בינה, אם

להיכן הלך משה רבינו כבר נתקשו המפרשים, מהו וילך משה להיכן הלך, ויונתן תרגם שהלך למשכן בית אולפנא, והרמב"ן ורבינו בחיי פירשו, שהלך ממתנה ליה למחנה ישראל, כאדם הנפטר מחבירו. והכתוב סתום הוא, ואין ממנו היכר לאחד מהדרכים.

משה רבינו מזהיר לפני מותו לבנ"י

והנראה לומר, דהנה כאן מדבר מה שהזהיר משה רבינו לפני מותו את בני ישראל שיקיימו ככל המצוה אשר צויתו אתכם, ועי"ז זכו להיכנס לארץ ישראל.

נשמות שהם מבחינת רחל זוכים להיכנס לא"י

וזה איתא בעין חיים (שער לב פ"ג) וז"ל: ובניהם של דוד המדבר, שהיו מווג רחל וישראל, זכו ליכנס לא"י, כי ארץ היא נקבה כנודע, וישראל הוא בעלה ז"א, וזהו א"י. וזהו ענין אמר משה לישראל לאותן שזכו לא"י, 'ואתם הדבקים בהו"ה אלהיכם' (דברים ד ד) פ' כי 'הו"ה אלהיכם' הוא הו"ה ורחל, והנה דוד המדבר לא היתה דבוקה בו"א, אבל רחל היא אב"א בהתדבקות גמור עם ז"א, עד שצריך נסירה להפרידן כנודע, ואמר להם 'ואתם הדבקים' ממש 'בהו"ה אלהיכם' לפי שאתם מבחינת רחל הדבוקה עמו, לכן 'חיים כולם היום' לכנוס לא"י שהוא כנגד רחל עי"ש.

תיקון קומת המלכות רחל

נמצא שבני ישראל שזכו להיכנס לארץ ישראל, צריכים היו מתחילה לתקן כל קומת המלכות בחינת רחל, כדי שיהיה ביחוד עם ז"א.

כשהמלכות נבראה היא בסוד אדנ"י ובאצילות ה' אחרונה והנה איתא עוד בשער הכוונות (דרושי העמידה ד"א. דרושי ר"ה ד"ו) וז"ל: והנה פסוק זה של 'אדני שפתי תפתח' הוא כנגד היכל קודש הקדשים שבבריאה ממש, כי הנה סוד שם אדנ"י הוא כאן כבריאה כמ"ש אצלינו בשער שמות הספירות, וכנו' בהקדמת ספר התיוקנים, כי שם אדנ"י הוא כבריאה, משום דתמן לאו איהו וכינויה חד וכו', משא"כ כשהמלכות עולה בעולם האצילות נקראת בשם ה' אחרונה משם הו"ה עי"ש.

עליית המלכות תלוי בגו

ועוד צריך לדעת מה שאיתא בשער הכוונות (דרושי

עטרת פז

אמרות טהרות מרבתינו זי"ע - וילך

וַיִּלְךָ מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֶל כָּל יִשְׂרָאֵל. וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם בֵּן מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה אָנֹכִי הַיּוֹם (ל"א א')

פירש"י ו"ל היום מלאו ימי ושנותי. לדעתי היום"ם ר"ת היום מלאו ימי ושנותי. שקאי על ראש השנה, כדברי המדרש (פסיקתא רבתי ס' ב) על הכתוב בראש השנה (במדבר כ"ב ב) 'ועשיתם עולה' שיעשה עצמו עולה, מסירות נפש, וזה היום מלאו ימי וכו' בחינת מסירות נפש כקרבן עולה. וכו"ה בונה"ק (ח"ב ל"ה) היום הוא ראש השנה.

וכיום הפרשה 'כי ידעתי אחרי מותי כי השחת תשחתו' (ל"א א'), לכאורה מהיכן ידע משה כי השחת ישחיתו, הרי יש בחירה, והקב"ה מבטל הידיעה כדי שיהיה הבחירה. רק שאמרו חכמינו ז"ל (פס"ה י"ג) שלא מת משה רבינו, אם כן איך אמר 'אחרי מותי', רק כי משה סוד הדעת, והוא כולל כל ישראל עד סוף כל הדורות, וכל אחד כולל ברעת של משה, ולזה אם אחד יחמא או ימות חלקו בתוך דעתו של משה, וזה 'כי ידעתי אחרי מותי כי השחת תשחיתו' כי יחסר וימות חלקו של החוטא בתוך דעתו של משה.

ועל זה נתן להם משה רבינו עצה שינצלו מן יצר הרע וזהו 'ידבר משה באוני כל קהל ישראל את דברי השירה הזאת עד תמו"ס' (ל"א א), ונאמר על ת' של 'תמס' נקודת שר"ק, והנה ת' עם שר"ק ר"ת ת'קרא קר'את ש'מע, והו עצה אחת. ועצה שניה ת' ת'ורה שניתנה למ' יום, וזה מ' ראשונה של 'תמס'. והמ' השנית של 'תמס' ר"ת מ'יתת והו סגולה הגימ'ל, והם ג' דברים שאמרו חכמינו ז"ל (ברכות ה) להנצל מן היצר הרע.

'פרי חיים' ח"ה דף רצ"ג מרבינו חיים יעקב מקאמרנא

וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם בֵּן מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה אָנֹכִי הַיּוֹם לֹא אוֹכֵל עוֹד לְעֵצָה וְלִבּוֹא (ל"א א')

בזה פירש כ"ק מרן הרה"ק רבי אליעזר צבי מקאמרנא זי"ע, הנה יש נ' שערי קדושה, ואם יש זכיה לאחד שיוכל להכניס את עצמו לשער נ' דקדושה, אזי בטוח הוא שלא יפול מדרגתו לעולם. ולכן היה כל עבודתו של משה רבינו ע"ה שיוכל להגיע אל נ' שערי קדושה, אכן למי שעוזר הקב"ה לבא אל שער נ' דקדושה, לא יכול להיות מעורב בין הבריית מרוב קדושתו, ועל כן נאמר על משה רבינו ע"ה 'ותחסרהו מעט מאלהים' (תהלים ט' ו), כי הכלל ישראל היו או כמ"מ, והקב"ה בני, ומשה רבינו היה למעלה ממ"ט ולמטה מן נ', למען יוכל להיות הסרסור בין ישראל לאביהם שבשמים.

והנה קודם פטירתו בא אל שער הנ', כמו שכתוב 'ויעל משה וכו' אל הר נבו' (דברים לד א) ופירש מרן האר"י הקדוש בלוק"ת נב"ו נ' כ"ו, היינו בנ'

עטרת פז

אמרות טהרות מרבתינו זי"ע - האזינו

הָאֲזִינוּ הַשָּׁמַיִם וְאֲדַבְּרָה וְתִשְׁמַע הָאָרֶץ אֲמַרְי פִּי (ל"ב א')
אפשר לומר ולרמוז את הפסוק הזה, דוה איתא במסכת יומא פרק יום הכפורים (פ"ה מ"א), עברות שבין אדם למקום, יום הכפורים מכפר. עברות שבין אדם לחברו, אין יום הכפורים מכפר, עד שירצה את חברו. את זו דרש רבי אלעזר בן עזריה (ויקרא טו) 'מכל המתאיכם לפני יי תמהרו' עברות שבין אדם למקום, יום הכפורים מכפר. עברות שבין אדם לחברו, אין יום הכפורים מכפר, עד שירצה את חברו. שאדם הישראלי צריך לעשות קודם תשובה בין אדם לחבירו, וצריך למחול לו, ואם הוא חייב ממון לחבירו צריך לשלם, ואם ח"ו נגב וגול צריך להחזיר לו כל מה שנמל ממנו, ואם עשה תשובה בין אדם לחברו או אפשר לו לעשות תשובה בין אדם למקום.

והרמוז בזה שמעתי בשם רב גדול שכתוב 'שובה ישראל עד הוי"ה אלקך כי כשלת בעונך' (הושע ד ב) שקודם יעשו תשובה בין אדם לחבירו ואח"כ למקום, וזה 'שובה ישראל מקודם, ואח"כ עד להוי"ה אלקך' ודו"ק. וזה נראה לי לפרש כאן האזינו השמים ואדברה שהוא לשון קשה, דהיינו אם אתה רוצה לעשות תשובה בין אדם למקום בחינת האזינו השמים ואדברה. צריך מתחילה לעשות תשובה בין אדם לחבירו בחינת ותשמע הארץ שקודם צריך אתה לעשות תשובה מדברים הארציות, אמרי פי שאני כביכול אמרתי שקודם צריך לעשות תשובה בין אדם לחבירו.

'מעשה שלום' מרבינו שלום מקאמרנא

הָאֲזִינוּ הַשָּׁמַיִם וְאֲדַבְּרָה וְתִשְׁמַע הָאָרֶץ אֲמַרְי פִּי (ל"ב א')
אפשר לומר בדרך רמוז, מה כפילות הלשון. עפ"י מה שמוכח בסידור בית יעקב בפירושו של ריעות שלמה ממרן הנה"ק שלמה קלוגער זי"ע, על הפסוק באשרי, 'רצון ראויו יעשה ואת שועתם ישמע ויושיעם' (תהלים קמ"ה י) וזה לשון הוהב: נ"ל ע"ד שאיתא בש"ס (תענית כה) גבי רבי חנינא בן דוסא שהתפלל, ונתנו לו רגל של זהב, ואח"כ חזר והתפלל שיקחו ממנו בחורה, ואמרו שם שגדול הנם האחרון יותר מן הראשון, דמן השמים מוהב נהבי, ושקול לא שקלי. וזה שאמר הפסוק שמתחילה 'רצון ראויו יעשה' כיון שהם רוצים שיתנו להם שכרם בעולם הזה ונתנים להם, ואחר כך 'ואת שועתם ישמע ויושיעם' שצועקים שלא יהיה נחסר להם משכרם בעוה"ב, כי יותר טוב שיהיה שכרם בעוה"ב משיקבלו בעוה"ל, או הקב"ה שומע להם ומושיעם בעוה"ב, וחוזר ונוטלו, וזה שכתוב 'ואת שועתם ישמע ויושיעם' עיי"ש.

וממילא אפשר להבין ג"כ כאן, האזינו השמים ואדברה שמבקש בלשון קשה, שמבקש שמוכרח הקב"ה לתת לו מה שמבקש, הגם שבשמים רואים יותר טוב מה שטוב לו, אעפ"כ נתנים לו, ואחר כך כשרואה שלא טוב לו ובקשתו לא היה טוב עבורו, ומבקש שהקב"ה יקבלו בחורה, הגם שלא לוקחים בחורה שמן השמים נתנים ולא מקבלים בחורה, אעפ"כ אם הוא מבקש שיקבלו בחורה לוקחים אותו בחורה, וזה ותשמע הארץ אמרי פי שאחר כך מבקש מהשם יתברך לא בדרך קשה, רק באמרי פי בתחנונים ידבר רש, שמבקש שיקחו בחורה, גם לזה שומעים לו ודו"ק. והשם יתברך ירחם עלינו ועל כל בני ישראל למובה ולברכה שיהיה הכל בחסד וברחמים אכיה"ר.

'מעשה שלום' מרבינו שלום מקאמרנא

שערי קדושה, ולכן אמר בן מאה ועשרים אנכי היום לא אוכל עוד לעצת ולבוא כי עתה הוא מוכרח להיות ממיר ונעלם, וזהו מה שאמרו חז"ל (פס"ה י"ג) משה לא מת, כי הנכם אל שער נ' דקדושה לא תוכל המיתה לשלוט עליו, כי הוא נעלם מעין כל בריה ודפק"ח, זכותו יגן עלינו.

'שפע ברכה והצלחה' דף ר"ד מהנה"צ רבי ישראל פראנקפורטר זצ"ל

וְהָיָה כִּי תִמְצָאן אֹתוֹ רְעוּת רַבּוֹת וְעֲזוֹת וְעִנְיָתָה הַשִּׁירָה הַזֹּאת לִפְנֵינוּ לְעַד כִּי לֹא תִשְׁכַּח מִפִּי זֵרְעוֹ כִּי יִדְעֵתִי אֶת יַעֲרֹ אֲשֶׁר הוּא עֹשֶׂה הַיּוֹם בְּמַרְם אֲבִיאָנוּ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי (ל"א א')

אפשר לפרש בדרך רמוז, שזה ידוע וכבר כתבתי כמה פעמים, שיש כמה אותות לבני ישראל, ועיקר האות הוא אות ברית קודש, וצריך האדם הישראלי לשמור אותו מאד מאד, שלא ישל חו"ש בו"ל רחמנא ליציל, שחו"ש גורם לו עי"ז צרות ורעות.

וזה ידוע שאפילו חו"ש אם נכשל האדם בעון הזה, אבל מ"מ תשובה מועיל אם הוא בשלימות,

כמו שכתב זקני הקדוש ציס"ע הנה"ק רבי יצחק אייזיק מקאמרנא זי"ע, א, בספק"ק שלחן המהוד (פ"ה ר"ט סוף ט) בשם תלמידי הבעל שם טוב הקדוש והמהור זי"ע ו'וצלה"ה, שאדם אם רוצה לעשות תשובה יבכה בדמעות שלישי, וילמד תורה"ק לשמה, שאם היה רגיל ללמוד דף אחד, שילמד ב' דפים, להוסיף על לימוד התורה"ק (ויק"ד כ"א א), ועי"ז יוסיף לו קדושה וטהרה, ואז ירחם עליו הבורא עולם, ויקבל את תשובתו, וכפר עליו על כל חמאיו.

וזה אפשר לפרש, וזיהה לשון שמחה (ב"ד כ"ב א), ועל מה הוא השמחה, אמר הפסוק הקדוש כי תמצאן אותו שיקרה איהו מקרה שחו"ש נכשל באות ברית קודש, ולכן בא לו חו"ש רעות רבות וצרות עד אין סוף.

אבל אם עושה תשובה מועיל לו על הכל, וזה וענתה השירה הזאת שאם לומד את התורה"ק הנקראת 'ואת' כמ"ש 'ואת חקת התורה' (במדבר י"ב ב), כי לא תשכח מפי זרעו שזה הבטחה מפי הבורא עולם שאין תורה משתכחת לגמרי מבני ישראל, אפילו אם הוא כבר נכשל בעון הנ"ל, כי ידעתי את יערו של אדם, אשר הוא עשה היום שהיצר הרע עושה כמה תחבולות שיחמא האדם, אבל וענתה השירה הזאת כי לא תשכח מפי זרעו שעי' התורה"ק יהפוך לאיש אחר. והשם יתברך ירחם ויעזור לנו שיהיה הכל למובה אכיה"ר.

'מעשה שלום' ח"ב דף ר"ג מרבינו שלום מקאמרנא

שולחן הטהור

לקט הלכות מספר 'שולחן הטהור' וזר הזהב' לרבינו יצחק אייזיק מקאמרינא זי"ע

דיני ומנהגי יום הכיפורים

מאה ברכות

וביום הכפורים אי אפשר [להשלים המאה ברכות] אלא לצאת בברכת התפלות של שליח ציבור. וזהו סידור: ברכת שהחיינו יוצא בשל שי"ץ ושומע כעונה. ארבע ברכות של קריאת שמע, שבע דתפלה, ברכות הריח, וברכות אשר יצר, וברכת המפיל, הרי ט"ו ברכות.

ברכת השחר עשרים, דחסר לו העושה לי כל צרכי שאסור לאומרו ביה"כ הרי ל"ה. ברכות טלית, ופסוקי דזמרה, וקריאת שמע, ששה. ארבעה עשר ברכות דשחרית הרי נ"ה. שני ברכות על התורה הרי נ"ז. ארבעה עשר דמוסף, ארבעה עשר דמנחה, ארבעה עשר דנעילה, הרי צ"ט. חסר לו אחד משלים באשר יצר או בריח.

שולחן הטהור סימן מו ס"ד
ברכה על אכילה
והאוכל ביה"כ בעת הסכנה לא יברך שום ברכה.

וכן האוכל ביה"כ איסור לו לברך שום ברכה חלילה, וכן מוכח מדברי הרשב"א (ח"א סימן תשצד) שמדמה אכילת יוה"כ לכל אכילת איסור שאין מברכין עליו לדעת רבינו, עיין מ"ש אדונינו הקדוש הטי"ו (סק"א).

זר זהב סימן קצו סק"א
אכל כל דבר איסור באונס, חולה מסוכן, אסור לו לברך לא בתחלה ולא בסוף.

שולחן הטהור סימן רד סט"ו
קטן האוכל ביום הכפורים

קטן האוכל ביום הכפורים מברך ומקדש ואומר בברכת המזון יעלה ויבוא, הכל כמבואר בשלחן ערוך (שם) כי אוכל היתר גמור ואוכל ונהנה לטעמו, אבל גדול אין בו הנאה של כלום אלא כאכילת עושה וראש ומוריים ואין זה נחשב לאכילה כלל, וכך כתב הרא"ה בהדיא דאפילו במקום סכנה ואונס וביום הכפורים לא יברך כלל, כי אין זה אכילה כלל ולא הנאה באין פנים.

זר זהב סימן קצו סק"א
באמירת בשכמל"ו יעמוד ויקרא בקול רם
ביום הכיפורים יקרא שמע מיושב, ובעת אמירות 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד' יעמוד ויקרא בקול רם, ואין חשש בזה כלל.

שולחן הטהור סימן סג ס"ה

יוה"כ שחל בשבת

וביה"כ לא יאמר כלל רק 'מזמור שיר ליום השבת' אחר כל נדרי קודם שהחיינו, ולא יזכיר שום מזמור ופזמון כלל, וכך פסקו אחרונים.

שולחן הטהור סימן רסב ס"ב
נוסח התפלה

רצה ה' אלקינו בעמך ישראל ותתפלתם שעה והשב את העבודה לדביר ביתך ואשי ישראל ותפלתם באהבה תקבל ברצון ותהי לרצון תמיד עבודת ישראל עמך ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים בא"י המחזיר שכנינו לציון. ויש בה ל"ה תיבות מנין אגלי"א, ומנין יו"ד הי"י, תהלל י"ה הללויה, ובנוסח אשכנז ל"ד תיבות שלא נמצא מלת 'שעה', ובדברי הר"י חיים וויטאל נמצא לומר 'שעה', וביה"כ יש כוונה על תיבת 'שעה', ויש טועין לומר ביה"כ שעה, וטעות הוא דנוסח רבינו בכל השנה שעה אלא ביה"כ יכוין הכוונה על שעה.

שולחן הטהור סימן קכ ס"ב
אדון עולם

אין חיוב כלל לומר 'אדון עולם' אחר התפלה, וכך ראיתי מנהג בין הצדקים, והאומרו תבא עליו ברכה, ואנו אין נוהגין לאומרו כי אם בליל יום הכפורים ערבית.

שולחן הטהור סימן קלב ס"ד
שינה בבית הכנסת

בית הכנסת אין מנהגינו כלל להקל בשום דבר אפילו בשתיית מים, וגם ביה"כ נכון לישן בעזרה ולא בבית הכנסת כלל.

שולחן הטהור סימן קנא ס"ב
נט"י שחרית

טמא טמא יקרא מי שאינו נוטל ידיו [נט"י שחרית] ביה"כ לגמרי כשאר כל הימים.

זוהר ח' ח"ד דף פט:
ברכת 'העושה לי כל צרכי'

ביום הכפורים אין לומר 'העושה לי כל צרכי', דכל העולם אסורי לנעול, ועל איסורא לא מברכין.

שולחן הטהור סימן מו ס"ח
נשיאת כפים

וביה"כ נושאין [כפים] ג' פעמים, בשחרית במוסף ובנעילה, בין בשבת ובין בחול.

שולחן הטהור סימן קכ ס"ו

מסגרת השלחן

ביוה"כ נושאין כפים בשחרית מוסף ונעילה, ולא ישנה כלל, וכך נהגו רוב אנשי אשכנזים.

אבותינו ואבות אבותינו. אם נמשכת נעילה הרבה בלילה אף על פי כן נושאין כפים, הסכמת אחרונים ברכ"י.

במנחה יוה"כ אין אומרים 'אלוקינו ואלקי אבותינו', כי אין נשיאת כפים במנחה, והוה הפסק על חנם, הסכמת הרמ"א. נגד מנהג.

שולחן הטהור סימן קכט סע"ב ג ד
ואני תפלתי

ביום הכיפורים אין אומרים [במנחה] 'ואני תפלתי' אפילו כשחל בשבת, ואין להאריך לדחות דברי הבל ושטותים מאיש שגה ופת.

זוהר ח' ח"ד סג:

פרשת ערוית
מי שידועין בו שגא על ערוית ולא עשה תשובה אסור לקרותו לפרשת ערוית, דהמלבין פני חבירו ברבים אין לו חלק לעוה"ב כמאמר מלכנו דוד.

שולחן הטהור סימן קלח ס"ה
ק"ש בנעילה

כשכבר יצא ידי מצות ק"ש וקורא כקורא בתורה או להגן, מותר לומר אפילו אלף פעמים ביחד פסוק של שמע ישראל ואין כאן חשש, וכן יכול לומר בסליחות קודם אור היום, וביה"כ בנעילה לא יכפול שהרי הגיע זמן ק"ש של ערבית.

שולחן הטהור סימן ס"ח
להציע מחצאלות ועשבים על הארץ

[כשכרועים] בבית הכנסת הרצופה באבנים, צריכין ביום הכיפורים להציע מחצאלות ועשבים על הארץ.

אוצר החיים מצוה ש"ג ויקרא רפ:
לסמוך בקריאת התורה

אם המקרא חלש מאד יכול לישב כגון בקריאה של מנחה יוה"כ וכדומה, אבל כל עוד שכחו בו אסור לו דלא למיקם בארור אשר לא יקים דברי התורה הזאת, ואם בשאט נפש קרא מיושב לא יצא ידי קריאה. ולסמוך על העמוד אם א"א כל כך בנקל שהוא גבר חלש יכול לסמוך היטב דסמיכה איננו לא עמידה ולא ישיבה והוה קמס ואין כאן ארור.

שולחן הטהור סימן קמא ס"א

יא. עיין בשו"ע (סעיף ד') וסימן תרי"ט (ס"ו), וכתב שם בה"ט (סק"ו) והיגון בבהכ"י יישן במערב או בבהכ"י של נשים דהישן בבהכ"י עונשו גדול מצאתי. ועיין במשני' (כאן סק"ו) ובשו"ע (סק"ח).

יב. בשו"ע (סימן תקנד ס"י) כתב - נוטל אדם ידיו שחרית, וצריך לזוהר שלא יטול ידיו אלא עד סוף קשרי אצבעותיו. באורחות חיים (סימן תקנד ס"י) כתב בשם ספר אמרי דוד דלפי מש"כ המג"א (סימן ד סק"ז) בשם האר"י ז"ל ליטול ידיו תמיד בשחרית עד הורוע יטול כן גם בטי"ב. וגם בספר משנת יעקב בהגהותיו על שו"ע (שם) הביא דברי המאמר דוד להלכה למעשה. ועי"ע באורחות חיים (סימן תריג ס"ב) ע"ש.

יג. כ"כ האר"י ז"ל בפע"ח (שער הברכות פ"ד) - והנה כל הח"י ברכות, שהוא מן הנותן לשכניו, עד סוף ברכת התורה, חייב אדם לברך בכל יום. אע"פ שאינו חייב בהם ביום ההוא וכו', וחזק מברכת 'שעשה לי כל צרכי' בטי"ב ובי"ב, מפני שאז הכל אסורים בנעילת הסנדל. וכ"ה שם (שער כוונת ט"ב ובין המצרים סוף פ"ב). וכ"ה בשעה"כ (ברכת השחר) ע"ש. מובא בבאה"ט (סימן תקנד סק"א). ודלא כמש"כ בא"ר (סימן תקנד סקט"ז) ופמ"ג (שם משב"ז סק"א), ע"ש.

יד. בליקוטי מהרי"ח כתב שכן הוא במהרי"ל, וכן הוא מנהג פראג פרנקפורט ורמ"ש.

טו. סק"א, וז"ל וראיתי בספר שאלת יעביץ (סימן נא), יצא לישע להליץ בעד גדול מהרי"ל דשרי לשאת כפיחם בנעילה בלילה וסמכו עליה באשכנז, טעמא טע"ם דקיי"ל (ירושלמי ברכות פ"ד ה"א) כרב דסבר נעילת שערי שמים והיא בלילה, ע"ש עוד.

טז. עיין ברמ"א (סימן קכט ס"ב).
יז. כ"כ בשו"ע (סימן תרכ ס"א)

יח. כ"ה בספר חסידים (סימן תש"ח) וז"ל: ולא יתכן שחזן יקרא בפרשת ערוית אדם שחשוד עליהם, ועל כל דבר שאדם חשוד לא יתכן שיקרא אותו החזן, שאי אפשר שראובן יעמוד ויאמר ארור שוכב עם אשת אביו אם חטא שימ' שלא חטא, ועוד שלא ילבין פניו. ודלא כהנה"ג (סימן רכב) שכתב דזקא חשוד אבל אב ברור שגא על ערוית אם לא שב בתשובה ראוי לקרוא כדי שיתבייש. מובא בא"ר (סק"ג).

יט. כדאיגא בגמרא (ב"מ נט.) ע"ש.

כ. דברים כז, כו, ובירושלמי (סוטה פ"ז ה"ד), אשר לא יקים, וכי יש תורה נופלת, רבי שמעון בן יקים אומר זה החזן שהוא עומד, ועיין בפרוש הרמב"ן שם ובתוספות (סוטה לו: ד"ה רבי).

כא. עיין מג"א (סימן קמא סק"א).

כב. עיין בשו"ע (שם סק"ב), ובשעה"כ (סק"ד).

עטרת החסידות

מספרי רבותינו הקדושים ז"ע

פרפראות ליום הכיפורים

שאין בידים לתקן את הזדון, אלא אתה לבדך מעביר זדון, אעפ"כ אם עושין תשובה עשה להם זדונות כשגגות, כדי שיהיה כח בידים לתקן בוידוי דברים. ואם אתה תעשה את הזדון כשוגג, הרי יהיה כח בידים לתקן גם את הזדון בוידוי דברים. וכל בקשות משה היה שהמחילה והתיקון יהיה ע"י עבודת ישראל, וישראל אין להם כח לתקן זדונות, ולכן בקש משה שיעשה הקב"ה זדון כשוגג, ומעתה כשישראל יעשו תשובה יתקנו ע"י כחם את הזדונות כמו שמתקנין את השגגות. וכיון שיהיה ע"י כח ישראל, אז זדונות יהיה להם זכויות. ודוק במאוד מתקן צוף אמרי נועם, דודאי לא ביקש אדון הנביאים כשיעשו תשובה יהיה כשגגות, לזה צריך לתפלתו, כי מה להם לעשות עוד ולזעוק אל המלך אחר שעשו תשובה. אלא על כרחך כמו שכתבנו שביקש שיתקן הזדון ע"י כח ישראל כמבואר לעיל.

עשירית האיפה אחרי פרשתא ב ה"ד

קידושי כהן גדול

איתא ב'תורת כהנים' (אחרי מות פרק ח ה"ו) 'מקדשין לו אשה אחרת על תנאי'. דאם תמות אשתו יהיו קידושין, ואם לאו, ד'ביתו' חד משמע, ואסור לעשות עבודה בשני בתים, ועיין גמרא (יומא יג. ג.) באורך הדברים. ובירושלמי (פ"א ה"א) דרך אחר, דזמזימן בהזמנה בעלמא, ואם תמות יקדש השניה ביום הכיפורים. אבל גמרא דידן לא ניחא להו בזה, דאם תמות בפלגא דעבודה נפסול העבודה, דהרי עבד בשני בתים, חציו של עבודה בבית אחד וחציו השני בבית אחר, ולכן הוצרכו שיקדש מערב יום הכיפורים על תנאי, על אופן של הגמרא, כי גם לברייתא כיון דסבר דמקדש מערב יום הכיפורים צריך לומר על אופן שמבואר בגמרא דידן ודלא כהירושלמי. עיין גמרא [יומא] דף י"ג ע"ב באריכות, והברייתא בקיצור נקיט, ולא ביאר התנאי היטב.

ורבינו [הקרבן אהרן] כתב שברייתא דכאן נתנו תקנה אחרת שלא יהיה שני בתים שלא כדברי הגמרא, במחילת כבודו טעה, כי למצוא תקנה אי אפשר אלא כדרך הגמרא, דאם לא כן דילמא מיית בפלגא דעבודה וחלו קדושי שניה ועבד עבודה בתרי בתים, אלא אי אפשר אלא כדרך גמרא, או כדעת הירושלמי שאין צריך לתקנה דלא חייש לעבודה חדא בתרי בתי, כיון שבכל פעם לא היה אלא בית אחד, ולדעת הירושלמי אין צריך לקדשה מערב יום הכיפורים.

אבל לגמרא דידן צריך לאוקמי דחדא גירש על תנאי שלא תמות חברתך, ולחדא גירש על מנת שאכנס לבית הכנסת, אם מתה הראשונה ולא השניה גיטה של הראשונה גט, שהרי לא מתה שניה, ואם מתה השניה קדים איהו קודם עבודה וקודם מיתתה ועייל לבית הכנסת, עיין גמרא (שם). ואם שגיתי השם יכפר. ודוק היטב, שאם כדברי רבינו למה לי בגמרא כל הדוחקים שיגרש את נשיו על תנאי, היה לו לומר כדברי רבינו, שיתנה מערב יום הכיפורים שאם תמות חברתך יהיה הקידושין שלך קידושין, ובאם לאו לאו, אלא ודאי כדברינו שמה תמות בפלגא דעבודה, ויעשה עבודה אחת בשני בתים, חציו הראשון בבית אחד וחציו השני בבית אחר, ולכן צריכין לדחוק, כן נראה לי, עיין היטב ויונעם לך.

עשירית האיפה אחרי פרק ח ה"ו

כשוגג.

אבל יתבאר על פי נכון, דאין זה ביאור לעסק עונש, כי בודאי עם הארץ שעובר במזיד עבירה, ענוש יענש כמו תלמיד חכם שעובר במזיד. וכמו כן לתלמיד חכם אין עונש על השוגג כי אם חיוב חטאת, כמו לעם הארץ. אבל זה ידבר בענין הפגם ומסך המבדיל אשר נעשה בעם הארץ, ופגם אשר נעשה בתלמיד חכם. למשל, טיפת רבב שנפל על בגד צמר ועב, אינו ניכר כל כך הכליון של הבגד, ואם מכלה אינו מכלה כי אם בגד צמר עב. וטיפת רבב שנפל על בגד משי היקר, מכלה בגד משי היקר. לזה השוגג של תלמיד חכם, עבור נפש יקרה שלו עושה הפסד יותר מזדון מעשה עם הארץ שנשמתו, כי כליונו בדבר שאינו חשוב כל כך.

והנה ידוע דיש שלש מדרגות כוללים באדם, נפש, רוח, ונשמה. והנה אדם שעשה עבירה בשוגג, פוגם בנשמה כאלו נעשה במרד, כי הנשמה הוא יקר ערך מדרגה גדולה. וכן אפילו כשעושה עבירה במזיד, לפי ערכות הנפש אינו עושה פגם בה, כי אם מה שעושה שוגג בנשמה. לזה, יהיה איזה עבירה שיהיה, הן שעשה בזדון נעשה כל השלש בחינות, חטא בנפש, עון ברוח, פשע בנשמה. והן שעשה בשגגה נעשה פשע לנשמה, עון לרוח, חטא לבחינות נפש. על כל היאות לבקש ולהתוודות על כל עבירה שעשה, הן בזדון הן במשוגה, 'חטאתי עויתי פשעתי', עכ"ל הקדוש הצריך לעניינו.

פירוש לפירושו, ידוע שנפש רוח נשמה כל אחד כלול משלשתם. ואם חטא בשוגג, נרשום בנפש הנפש שוגג, ובנפש הרוח במזיד, ובנפש הנשמה במרד. ואם חטא במזיד, נרשום ברוח הנפש שוגג, וברוח הרוח מזיד, וברוח הנשמה כמרד. ואם חטא במרד, נרשום בנשמת הנפש שוגג, ובנשמת הרוח מזיד, ובנשמת הנשמה מרד. זהו סולת הדברים לפי מה שקבלתי מכתבי אבי מורי הקדוש ז"ל.

עשירית האיפה אחרי פרשתא ב ה"ד

עשה להם זדונות כשגגות

איתא בגמרא (יומא לו.): 'אמר משה לפני הקב"ה, ריבונו של עולם, בשעה שישאל חוטאין לפניך ועושין תשובה עשה להם זדונות כשגגות', ע"כ. פירוש, אם חטאו בזדון ועושין תשובה, אע"פ

הננו מתכבדים להזמין את כל קהל הקודש, מתפללי ולומדי בית מדרשינו והו"י הכולל. לרגל יומא דהילולא דרבינו הגאון הקדוש מרן רבינו רבי שלום מקאמרנא זצוק"ל בעמנו

מעשה שלום, נפש שלום, נשמת שלום. זכותו יגן עלינו אמן.

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א יערוך את שולחנו הטהור ביום ראשון י"ג תשרי בשעה 12:30 בצהרים בהיכל בית מדרשינו

זכות רבינו הקדוש ונלוין טוב בעיניו אב"ר עליה לציון הקדוש בהר המנוחות בשעה 11:30

יחוד הדיקנא

מה שאנו מתפללים 'יחביאנו על ידו תחת כנפי השכינה כנפי השכינה' זה כי מיירי אחר פטירת אדם, אזי גרים כולו עאלין תחות גדפי דשכינתא (זוהר ח"א יג.), אבל ישראל נצטרין בצרור החיים, ואנחנו מבקשין שבעולם הזה נזכה שיחביאנו תחת כנפי השכינה ויגין ויסוכך עלינו. 'תחת כנפי השכינה' במספר 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד'. 'זוהר ח' ח"א לט.

יחוד הדיקנא

וראיתי שאמרו 'הקדוש זלה"ה, היה מכוין יחוד זה [יחוד הדיקנא] בליל יום הכיפורים, בעת שמונה עשרה של ערבית.

'אור עינים' ח"א ערך דיקנא דא"א

אסור להשמיע תפלתו כלל

גם בראש השנה ויום הכפורים אסור להשמיע תפלתו כלל. ואם בא להשמיע להתעורר עצמו מאימת יום הדין כדרך המוני עם שידיעתן מועט בכונת התפלה, על כל פנים לא ישמיע אלא בתוספת שהוסיפו בראש השנה ויום הכפורים, אבל לא בעיקר הברכות חלילה, הזהר והזהר.

'שולחן הטהור' סימן קא ס"ד

ענין הכריעה והזקיפה ביום הכיפורים

ומה שהכהנים כרעו בהזכרת שם המפורש (יומא סו.) ואנחנו זוקפין בשם ביום הכיפורים, היה הזקיפה על ידי 'תשובה' 'בינה' 'כתרי', והכריעה בשם להעלות על ידי 'תשובה'.

'זר זהב' סימן קיג סק"ב

ארבע קדושות של הקליר

ארבע קדושות של הקליר של יום הכפורים, חיוב על הכל לאמרם, כי הוא תיקון גדול ושמירת הנפש, ומתחיל 'ובכן לך תעלה' עד אחר קדושה, בשחרית ובמוסף מנחה ונעילה.

'שולחן הטהור' סימן סח ס"ז

חטאתי עויתי פשעתי

באמתחת כתבי קודש של אבי מורי הרב

הגדול הצדיק וחסיד גאון אמיתי כבוד שמו

מוהר"ר אלכסנדר זצוקללה"ה, מצאתי איזה

דברים הראויים לאמרם כאן, והעתקתי לשונו מתוך המשך הדרושים של מעלת השב (זיכרון

דברים' מאמר ליום הכיפורים ולוידוי ד"ה הלכה

ג), ובביאור דברי הרמב"ם (תשובה פ"א ה"א),

שכתב סדר וידוי לכל יחיד 'חטאתי עויתי פשעתי'.

והקשה אבי מורי, דבגמרא (יומא לו.): לא מצינו

נוסח הוידוי 'חטאתי, עויתי, פשעתי' אלא לציבור,

אבל יחיד אם חטא בשוגג לימא 'חטאתי, ואם

במזיד לימא 'עויתי, ואם במרד לימא 'פשעתי',

והאריך מאוד בקושיה זאת. דהאיך כחטא

בשוגג יאמר דבר שאינו לפני הבורא יתברך שמו,

'פשעתי, והוא לא מרד לפניו יתברך.

וכתב על זה וז"ל: אבל מורינו האלקי

[האריז"ל] האירו עיני בדבר הזה, אשר כתב

(סידור האר"י, סדר עבודה של יום כיפור)

'חטאתי בנפש, עויתי ברוח, פשעתי בנשמה', המה

עורנו להבין. באמת אמרו בגמרא דב"מ סוף פ"ק

(לג.): 'הגד לעמי פשעים' אלו תלמידי חכמים,

ששגגות נעשה להם כזדונות, ו'לבית יעקב

חטאתם' אלו עמי הארצות, שזדונות נעשה להם

כשגגות, [ע"כ]. ולכאורה איתגורי מיתגר, וכי

בשביל שהמה עמי הארץ ואינם משימים על לב

ללמוד תורה, יעברו עבירות במזיד ויחשב להם